

בשבילך בני

עלון חינוכי שבועי ע"י ארגון שבילים

מאמר 72

פת שחרית

נקודות למחשבה
בשבילי חינוך הנוער בדורנו

נכתב בסייעתא דשמיא ע"י

אלחנן בלאאמו"ר רבי נחום זאב שליט"א **קרביץ**

ארגון שבילים – כל אחד והשביל שלו

מחבר הספרים רבי המכר - מה את מחפשת??? / מה אתה מחפש???

בשבילך בני - הסדנא הראשונה לחינוך ילדים

להצטרפות לרשימת התפוצה

שאלות, הארות ותגובות shvilim@okmail.co.il

שבילי

כל אחד והשביל שלו

פת שחרית

החינוך סביב נושא האוכל אינו ענין השייך רק לשבת קודש, הוא דבר הנמצא בבתי רבים כמעט בכל יום, בארוחת בוקר וערב בכלל, ובארוחת הצהרים בפרט. ישנם ילדים הטוענים שאינם אוהבים כלום, עושים פרצופים, כמעט כל דבר [בריא] אינם רוצים לאכול, ובכך נפתחת מלחמה של ממש, מאיימים, מענישים, ונגררים עוד ועוד לאמירת משפטים לא נעימים, ובכוח מורידים את רוחם של הילדים.

ילדים רבים מידי מנותקים רגשית מההורים בעקבות חיכוכים סביב נושא האוכל. שהרי ילד שעבר מתיחות עם ההורה בארוחת הצהרים, הוכרח לאכול את כל מה שאמא הכינה, האם ירצה אחר כך לספר לאמו את מה שעבר עליו באותו יום בתלמוד תורה, בבית הספר? האם הוא ירגיש פתוח כלפיה? הרי החיכוכים גורמים לילדים כעסים ותסכולים מיותרים על הבית, כמה חבל, כמה מיותר...

עלינו ההורים לשאול את עצמנו, האם לאחר מלחמה שכזו יש לילד חשק לחזור לתלמוד תורה או בית הספר וללמוד, לעשות שיעורי בית, לשחק עם חברים, להביא אל ביתו חברים... האם אנחנו בידינו לא הורסים את מצב רוחם של ילדינו? האם אנחנו לא מנתקים רגשית את ילדינו מעצמנו? האם הילד אינו שואל את עצמו 'האם האמא מבינה אותי?' כמה חבל שבשביל אוכל, גשמי, אנחנו משפיעים לא טוב על רוחם, נשמתם של הילדים, ובפרט על התחברותם אל הבית, אל ההורה.

ישנם ערים בהם הילדים חוזרים הביתה לאכול את ארוחת הצהרים ואחר כך חוזרים שוב אל מוסדות הלימוד. פעמים רבות שהילד, בגמר הארוחה מבקש לקחת עמו איזו עוגיה, חתיכת עוגה, וופל, וההורה תמה עם עצמו, מדוע הוא כל כך רעב, וכי הוא לא אכל עכשיו ארוחת צהרים, למה סתם לחפש אוכל. ואם באמת הילד לא אכל היום את ארוחת הצהרים, אז מתגנבת ללב עוד טענה, וכי משום שהוא לא אכל מגיע לו פרס, אם הוא רעב שיאכל את מה שהכינו עבורו לארוחת צהרים.

אני חושב שאם היינו מנסים להיכנס לרגשותיו של הילד, היינו מבינים שהוא אינו אוכל את העוגיה מפני הרעב, אלא סתם ככה מתחשק לו משהו טעים, לצאת עם הרגשה טובה מהבית, נו, האם יש הורה שאינו רוצה שבנו יצא בחזרה ללימודים עם חיוך, עם משהו מתוק מהבית, אז מדוע לא לאפשר לו לקחת משהו קטן מהבית, בין אם הוא אכל ובין אם הוא לא אכל, העיקר שידע שאין כמו בבית, שהבית הוא המקום המתוק ביותר עבורו...

כמו כן עלינו לדעת, שישנם ילדים [וכן נערים ונערות] ההולכים אחר כך אל החנות להשלים לעצמם את החסר, את הרעב, מפני שבבית הגישו רק מאכלי בריאות למיניהם, או מפני שהם

לא אהבו את האוכל ונשארו רעבים, וזה דחק בהם עד שהוצרכו לצאת אל המכולת ולהשלים את מחייתם [ואין כאן המקום להיכנס מנין להם הכסף].

לפני למעלה מעשרים שנה, כאשר הייתי עוד בישיבה קטנה בירושלים, בוקר אחד פורסם בעיתונות על כך שהצעירים שותים יותר מידי שתיה מתוקה. מנהל המשק המסור והאחראי על המטבח החליט באותו בוקר לא להגיש בארוחה את השתיה המתוקה הקבועה, ובמקומה הוגשו לבחורים מים קרים. מה יותר בריא ממים קרים.

אבל, מספר בחורים שהחסר בשתיה המתוקה הפריע להם, עלו לחדרו של המשגיח, וסיפרו לו שהיום מנהל המשק החליט על דעת עצמו לא להגיש את השתיה המתוקה. המשגיח ירד אל חדר האוכל וניגש אל מנהל המשק ואמר לו בזה הלשון: 'בני התורה מעל הטבע'. וסיים את דבריו, והלך. משפט קצר, ללא ויכוחים, ללא דיבורים מיותרים, והשתיה המתוקה מיד הוגשה אל השולחנות לקול מצהלות הבחורים הצעירים.

ברור לכל קורא, שאין כוונת המשגיח היתה שבני התורה יכולים לאכול דברים לא בריאים, הוא רק רצה להכניס את מנהל המשק לפרופורציה, אם נלך על פי כללי הבריאות, הרי שלמחרת הוא יצטרך להביא מאכלים אחרים לארוחה, ויתכן שהבחורים לא יאהבו את הדברים, ולא יאכלו די צרכם, ומשום כך לא יהיה בכוחם לעמול בתורה במשך היממה. לכן כל דבר צריך לעשות מתוך מחשבה, מה המחיר ומה התמורה, האם אכן הנזק הוא כה רב לעומת הרווח המובטח.

ענין נוסף הוא נושא הכריך לארוחת הבוקר. כמה ילדים אינם אוהבים את מה שהוריהם מכינים להם, בטח אם זה נעשה בעל כרחם, בלא ידיעתם, או שהוכן עבורם מנה המספקת לשלשה ילדים ואינם יכולים לגמור את זה בזמן הארוחה, או שהם רוצים להספיק לשחק ומשום כך נאלצים שלא לגמור את האוכל. או שבבית נושא הבריאות בראש סדר העדיפויות ומשום כך הילד נאלץ לקחת כריך מקמח מלא בתוספת עלים ירוקים, ולילד זה פשוט לא טעים.

מה הילדים הללו עושים? יש מהילדים הזורקים את הלחם אל הפח עוד בבוקר בדרך למקום הלימודים, ישנם ילדים שמתחילים לאכול ואת השיריים זורקים אל הפח. ובודדים מאוד מעיזים להחזיר את הלחם הביתה, שכן הם יודעים מה תהיה תגובת ההורים על כך שהילד לא אכל הבוקר את הארוחה. תשאלו פעם את המחנכים/ות במוסדות הלימודים מה קורה בכל בוקר בזמן הארוחה, אני בטוח שיהיה לכם הרבה מה לשמוע וללמוד.

הורים יקרים. לטובתכם, לטובת ילדיכם, מגיל קטן, כאשר ראיתם שהילד החזיר את הלחם, אל תאמרו לו כלום, הבינו אותו, קבלו את זה בהבנה, וללא דאגה, ולקראת יום המחרת שאלו אותו מה הוא רוצה למרוח על הלחם, מה שהוא אוהב, וללא תוספת אזהרה על אכילת הלחם. חבל מאוד שהורים רבים יוצרים בידיהם את הריחוק בינם לבין ילדיהם, את ההרגשה שההורים לא מבינים אותו, לא איכפת להם ממנו, והכל רק בגלל ארוחת הבוקר, אנא, אל תעסו עסק גדול מדי מהאוכל, מי שרוצה שיאכל, מי שלא רוצה שלא יאכל...

ישנם בתים בהם הילדים מבקשים [מידי פעם] שלא לקחת ארוחת בוקר ללימודים, אין להם כוח לאכול לחם, בטענה שזה גונב להם הרבה זמן מההפסקה או מחמת סיבות כאלה ואחרות. מסתבר מאוד שכדאי להורים לאפשר להם זאת ולהציע להם שיקחו עמם דברים חלופיים, עוגיות, פרוסת עוגה, פריכיות וכדומה, ובכך הם יודעים שהילד יאכל משהו בארוחת הבוקר, ולא יקח בעל כרחו את הכריך ויזרוק אותו אל פח האשפה בדרך ללימודים.

לפני כמה שנים נשאלתי על ידי הורים, בנם בן השלש עשרה קם בכל בוקר בשעה 7:15 לתפילה במנין בבית הכנסת, אחר כך הוא ממחר הביתה, אוכל כמה עוגיות או חתיכת עוגה ורץ לתלמוד תורה. ההורים ניסו כמה פעמים לבקש ממנו שיקום מוקדם יותר, שילך להתפלל בשעה 7:00, ובכך יספיק לחזור הביתה וליטול את ידיו לארוחת בוקר, פת שחרית כהלכה, שיהיה לו כוח להבין, שהוא יהיה מסוגל לקלוט את החומר.

אני חושב, שהתמורה אינה משתלמת למחיר שההורים הללו משלמים, החיכוך והויכוח עם ילד שקם בכל בוקר בזמן לתפילה, הולך בחשק להתפלל, בהכרח שיביא לילד איזה רפיון או כעסים מיותרים, וחבל. אדרבה, עלינו לשבח אותו על קימתו בזמן, על חריצותו, ואני משוכנע שהמיני מזונות שהוא אוכל לארוחת הבוקר מספיקים לו עד לארוחת הצהרים, ובודאי שלא חסר לו להבנת החומר הלימודי, אדרבה, החיכוך בינו להורים יותר פוגם להמשך תפקודו היומי, מפני שהמוח שלו תפוס במחשבות, בהרהורים, בעצבות. חבל.

בהצלחה!!!

שפיא ציבורי

מתאבלות הקוראים - כל אחד והשפיל

שבוע טוב

תודה רבה על כל העלוניו הנפלאים

אני מחכה כל שבוע לנושא החדש שאתם מפתחים בצורה נהדרת ומאד מעשית
יישר כוח

=====

יישר כח עצום

מפעם לפעם אני מתמלאת התפעלות כיצד זה שהנושאים לא נגמרים, התכנים מתחדשים,
והרעיונות מתעשרים.
נהייתי באופן מיוחד מהנושא של שבת שעסקתם בשבועות האחרונים ובמיוחד מנושא
השבוע-האוכל.
ההתייחסות הבהירה לכל עניין והעצות המעשיות והחכמות מסייעות לכך שיהיה יישום בפועל
ובשל כך שכרכתם רב!

בהערכה ובברכה להמשך עשיה ענפה!

=====

שלום, תודה רבה על התוכן המעורר והמעשיר.

רציתי לציין עוד משהו בנושא זמירות/שירים.

בסעודה שלישית אנו רוקדים יחד כל המשפחה וזה הזמן שהילדים בוחרים שירים שהם
מכירים/אוהבים. הילדים תמיד מתרגשים מאוד מהזמן הזה.

=====

ישר כח על הדברים, נהייתי במיוחד בענין הדברי תורה, יש שם דברים מאוד מאוד מעשיים
שחיכתי הרבה זמן לראות עצות בענין זה.

והנה לפני זמן מה קניתי איזה חוברת בענין השבת, ואף היו שם עצות רבות בענין סיפורים
ודברי תורה, אך כל מה שכתוב שם, עדיין לא הגיע למה שכתבתם במאמר שלכם, ובעמוד
קצר השכלתם להביא פרטים רבים, הרבה עצות ואף אפשרויות שונות, והכל בחן ובבהירות.
ישר כחכם.

=====

לכבוד ארגון שבילים,

תודה רבה על הספר הנפלא **מה אתה מחפש???**, עברתי עליו מתחילה ועד סוף, והוא מלא
בדברים עמוקים וחשובים, המוגשים בצורה קלה ומושכת, ביחוד נהייתי מהמקורות האיתנים
של הדברים מספרי הקדמונים עד דברי גדולי ישראל בדורותינו.
יהי רצון שיהיו הדברים לתועלת לרבים

=====

בהזדמנות זו אנו מודים לכל אלו השולחים משוב על המאמרים, המי(י)לים
שלכם נותנים הרבה כוח להמשך מלאכת הכתיבה. כמו כן, נודה לכל מי
שקרא בספרים שיצאו לאור על ידי ארגון שבילים, הן בספר החדש: **בשבילך
בני**, והן בספרים **מה את מחפשת???** ו**מה אתה מחפש???** אם יועיל
להקדיש מספר דקות לכתיבת משוב על הספר, בהצלחה והרבה נחת.